

Θεοδώρα Λούφα-Τζοάννου

Ζωντανεύοντας ηρωίδες του 1821

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

εκδόσεις
ΑΓΚΥΡΑ

ΖΩΝΤΑΝΕΥΟΝΤΑΣ
ΗΡΩΙΔΕΣ ΤΟΥ 1821

Διορθώσεις: Όλγα Παλαμίδη
Εικονογράφηση: Εύα Καρανινού
Σελιδοποίηση: Κωνσταντίνα Ελαιοτριβάρη
Μακέτα εξωφύλλου: Ευθύμης Δημουλάς

© 2024 ΘΕΟΔΩΡΑ ΛΟΥΦΑ-ΤΖΟΑΝΝΟΥ &
ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΑΓΚΥΡΑ» Δ.Α. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Α.Β.Ε.Ε.
Η παρούσα πρώτη έκδοση, Σεπτέμβριος 2024
Λάμπρου Κατσώνη 271 & Γεωργίου Παπανδρέου – Άγιοι Ανάργυροι, Τ.Κ. 13562
Τηλ.: 210 2693800-4 • Fax: 210 2693806
Κεντρικό κατάστημα: ΑΓΚΥΡΑ-ΠΟΛΥΧΩΡΟΣ, Σόλωνος 124 - Αθήνα, Τ.Κ. 10681
Τηλ.: 210 3837667 • e-mai: info@e-agyra.gr • www.e-agyra.gr

ISBN: 978-960-547-664-9

Χώρα προέλευσης: Ελλάδα

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή μέρους ή όλης της έκδοσης, η μεταφορά σε οποιοδήποτε ηλεκτρονικό αποθηκευτικό σύστημα ή αναμετάδοση με οποιασδήποτε μορφής ηλεκτρονικά, μηχανικά, φωτοτυπικά ή άλλα μέσα, χωρίς την προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη. Ν. 2121/1993, καθώς και κανόνες του Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν και στην Ελλάδα.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΛΟΥΦΑ-ΤΖΟΑΝΝΟΥ

ΖΩΝΤΑΝΕΥΟΝΤΑΣ
ΗΡΩΙΔΕΣ ΤΟΥ 1821

Εικόνες: Εύα Καραντινού

εκδόσεις
ΑΓΚΥΡΑ

*Στις ανά τον κόσμο μαχόμενες
για Ελευθερία Γυναίκες*

Περιεχόμενα

Ένα καινούριο «ταξίδι» αρχίζει	13
Η αυτοκριτική του Νικόλα	17
Η «απολογία» του Νικόλα	18
ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑ	20
Το αντίσωμα με την Μπουμπουλίνα	20
Μια εφιαλτική εμπειρία	21
Η Μπουμπουλίνα αφηγείται	24
Το δεύτερο χτύπημα	26
Από σύζυγος, καπετάνισσα	26
Νέα προδοσία	30
Με τη Σουλτάνα	31
Στη Φιλική Εταιρεία	31
Ο ξεσηκωμός των νησιών	31
Η μάχη του Ξεριά	34
Η αδάμαστη μάνα	36
Η δεύτερη πολιορκία του Ναυπλίου	38
Ασταμάτητη δράση	40
Η μεγαλύτερη και η... τελευταία της χαρά	41
Το αναπάντεχο κακό	44
ΜΑΝΤΩ ΜΑΥΡΟΓΕΝΟΥΣ	46
Ένα νέο «ταξίδι» αρχίζει	46
Η γνωριμία	48
Στην Τήνο	50
Όλα από την αρχή	50
Η γενιά της Μαντώσ	51
Ο νέος ξεριζωμός	52
Η Μαντώ στην Ελλάδα	53
Η πραγματοποίηση του ονείρου	54
Ο ερχομός της καπετάνισσας	57
Η Μύκονος στο πόδι	58
Η πρώτη σύγκρουση με τη μητέρα της	60
Η αγωνία αρχίζει	61

Το τρομερό μαντάτο	62
Η δικαίωση της Μαντώσ	63
Η πρώτη μεγάλη νίκη	64
Ο πόλεμος απλώνεται	65
Στη ρότα της Μαντώσ	66
Στο Πήλιο	68
Στη Στερεά Ελλάδα	69
Χωρίς σταματημό	70
Η αγωνία της Μαντώσ	71
Η αρμάδα στα ανοικτά	72
Ο σόλος χάνεται	74
Πρωτοπόρες οι γυναίκες	76
Με τον κίνδυνο συντροφιά	78
Μόνο με την πατρίδα	78
Τα «μυσικά» της Μαντώσ	81
Η γυναίκα, η ηρωίδα, η απλή Μαντώ	85
Τα πρώτα σκιρτήματα	88
Τα χτυπήματα συνεχίζονται	93
Συνάντηση με τον πρίγκιπα	94
Τα γεγονότα τρέχουν	97
Η νίκη στους Μύλους	98
Μια απρόσμενη άφιξη	99
Μύλοι: Η πρώτη ήττα του Ιμπραήμ	101
«Πρίγκιπα, είμαι δική σας»	104
Το ανέλπιστο φως	106
Το φοβερό μυστικό	108
Η μοναξιά της Μαντώσ	109
Το τέλος του πρίγκιπα	111
Στις Κυκλάδες	112
Οι συνέπειες του ταξιδιού	113
Θύμα και η Μαντώ	113
ΔΟΜΝΑ ΒΙΣΒΙΖΗ	115
Η έκπληξη	116
Στο σταυροδρόμι του κόσμου	116
Η «Καλομοίρα»	117
Μια υπέροχη γνωριμία και μια μεγάλη έκπληξη	118
Η συνάντηση	121
Το βάπτισμα του πυρός για την «Καλομοίρα»	123

Η Δόμνα στο τιμόνι	124
Μια σκληρή πρόταση	126
Η αφοσιωμένη σύντροφος	127
Καταφύγιο στη Μύκονο	128
Η καρδιά της μάνας	129
Ο Δημητρός στο Παρίσι	130
Ο επίλογος	131
ΜΑΝΙΑΤΙΣΣΕΣ	133
ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΥΨΗΛΑΝΤΗ	137
Και η «ανάκριση» αρχίζει	140
Από τη Ρουμανία	141
Όλα για την πατρίδα	144
Η προσπάθεια της μάνας	146
Σεβαστή και κοσμαγάπητη	147
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΤΖΑΒΕΛΑ	149
Στο άγνωστο	150
Στα χνάρια της Βασιλικής Κίτσου Τζαβέλα	152
Στο Μεσολόγγι	155
Όλα ξεκίνησαν καλά	156
Η αναγνώριση του Κίτσου	162
Οι δοκιμασίες συνεχίζονται	164
Στη μνήμη της Βασιλικής Κίτσου Τζαβέλα	166
ΖΑΜΠΕΤΑ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ	167
Η γέννηση του ήρωα	171
Η Ζαμπέτα Κολοκοτρώνη	172
Κλεφτοπόλεμος	176
Ο θάνατός της	176
Έτσι ξεχωρίζουν οι ήρωες	178
ΜΑΡΙΓΩ ΖΑΡΑΦΟΠΟΥΛΑ	179
Ταξιδεύοντας στα μουσικά μιας ακόμα ηρώιδας	181
Η απορία του Νικόλα	184
ΚΥΡΙΑΚΗ ΝΑΥΤΟΥ	185
Με την Κυριακή στο πλευρό του	188
ΠΑΝΩΡΑΙΑ ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΑ (γνωστή και ως «Ψωροκώσταινα»)	192
Γνωρίζοντας μια ακόμα ηρώίδα	194
Επίλογος	205
Βιβλιογραφία	206

Ένα καινούριο «ταξίδι» αρχίζει

«**Ν**ικόλα μου, τι έχεις πάλι; Δεν έχουν περάσει ούτε δύο εβδομάδες που γύρισες από τις διακοπές και είσαι σαν το λιοντάρι στο κλουβί».

Ο Νικόλας σταματάει τις βολές στην μπασκέτα και γυρνά χαμογελώντας.

«Τι εννοείς, σκιουράκι;»

«Κόφ' το, θα σκοτωθούμε».

«Καλά, Λενιώ μου, το κόβω. Γιατί όμως αγωνιάς τόσο; Δεν ξέρεις τι μου συμβαίνει;»

«Ξέρω, πώς δεν ξέρω. Αγωνιάς για την “Πόρτα”. Κάθε καλοκαίρι τα ίδια. Δεν σου περνά από το μυαλό ότι κάποια στιγμή μπορεί και να πάψει να εμφανίζεται;»

Ο Νικόλας τινάζεται σαν να τον τσίμπησε μέλισσα.

«Μην το ξαναπείς ποτέ αυτό! Δεν θέλω ούτε να το σκέφτομαι, τουλάχιστον μέχρι να απαντηθούν όλες μου οι απορίες».

«Δηλαδή, μέχρι να γεράσεις... Είσαι για δέσιμο, φίλε μου. Γι' αυτό σε αφήνω», του απαντά θυμωμένα και απομακρύνεται.

Και με το δίκιο της, ίσως, γιατί όσο μεγαλώνει, τόσο την ενοχλεί η εμμονή του Νικόλα με την «Πόρτα του Χρόνου και

της Ιστορίας»¹, η οποία είναι ένα υπέροχο μυστήριο, αλλά «όχι κι έτσι, βρε παιδί μου», όπως λέει συχνά.

Ο Νικόλας πετάει μακριά την μπάλα, κάθεται στη σκιά της αγαπημένης του μουριάς και βυθίζεται σε σκέψεις.

«Ε, λοιπόν, του έχω εμπιστοσύνη. Ο Γεώργιος² δεν λέει ποτέ ψέματα. Και για να μου πει “καλή αντάμωση”, στο περασμένο μας “ταξίδι”, το εννοούσε και εγώ τον πιστεύω», μονολογεί.

«Αυτή μάλιστα, είναι η ωραιότερη υποδοχή που θα μπορούσα να ελπίζω».

«Γεώργιε!» φωνάζει ο Νικόλας και ορμά καταπάνω του.

«Πρόσχε, θα με ισοπεδώσεις», προλαβαίνει να πει ο νεαρός αξιωματικός, πριν πέσει φαρδύς πλατύς στο έδαφος, παρασυρμένος από την ορμή του Νικόλα.

«Συγγνώμη, συγγνώμη, χτύπησες;» λέει σκύβοντας πάνω του ταραγμένος ο μικρός.

«Όχι... είπα έτσι να ξαπλώσω για να ξαποστάσω. Έλα, μην ανησυχείς. Ήμουν προετοιμασμένος κι έπεσα στα μαλακά».

Και μιλώντας πετιέται όρθιος με μια εντυπωσιακή εκτίναξη.

«Πω πω! Για την ηλικία σου είσαι πραγματικός αϊλουρος!»

«Τι είπες, βρε νιάνιαιο; Κάνεις και αστειάκια μαζί μου;» του απαντά τάχα θυμωμένος και ταυτόχρονα τον αρπάζει και τον ρίχνει στο έδαφος. Στη συνέχεια, κάθεται κοντά του και κατά την αγαπημένη του συνήθεια του ανακατεύει τα μαλλιά. «Σε πεθύμησα, βρε ξωτικό», λέει σοβαρά.

¹ Πρόκειται για ένα εύρημα, μια «Πόρτα», που οδηγεί στο φανταστικό πέρασμα του ήρωα του βιβλίου, του Νικόλα, από το παρόν στο παρελθόν, χάρη στην υπερφυσική της δύναμη. Η «Πόρτα του Χρόνου και της Ιστορίας» τον μεταφέρει στους τόπους και τους χρόνους όπου διαδραματίζονται σπουδαία ιστορικά γεγονότα, για να τα «ζήσει», να τα «νιώσει» και να του μείνουν αλησμόνητα.

² Γεώργιος Σέκερης: Υπαρκτός ήρωας του 1821, το πρώτο μέλος της Φιλικής Εταιρείας, που στα βιβλία «Στα χνάρια των Φιλικών» και «Μιλώντας με τους ήρωες του 1821» της Θεοδώρας Λούφα-Τζοάννου παρουσιάζεται ως οδηγός του Νικόλα, όπως θα είναι και σε αυτό το βιβλίο.

Και ο Νικόλας του απαντά:

«Εγώ να δεις, που φοβόμουν πως δεν θα σε ξαναδώ. Όμως πώς έγινε; Πού είναι η «Πόρτα»;»

«Πίσω σου».

Ο Νικόλας γυρίζει και μένει άφωνος. Κοιτάζει εκστατικός, για μια ακόμα φορά, το γνωστό θαύμα, που δεν θα μπορέσει ποτέ να το χορτάσει. Ναι, είναι η «Πόρτα» του. Η «Πόρτα του Χρόνου και της Ιστορίας». Πανέμορφη, ορθάνοικτη, λαμπερή, γεμάτη υποσχέσεις.

Η καρδιά του χτυπά δυνατά και η πρώτη του παρόρμηση είναι να πεταχτεί όρθιος, να διαβεί το κατώφλι της και να την αφήσει να τον οδηγήσει όπου θέλει. Όμως τον συγκρατεί η λαχτάρα του να χορτάσει πρώτα τον αγαπημένο του οδηγό, να μιλήσει μαζί του και να οργανωθούν για την επόμενη περιπέτειά τους. Στρέφεται, λοιπόν, στον Γεώργιο λέγοντας:

«Και τώρα οι δυο μας!»

«Μικρέ, ψήλωσες, κοντεύεις να με φτάσεις».

Ο Νικόλας νιώθει πανευτυχής. Έχει ξανά κοντά του ό,τι έχει επιθυμήσει περισσότερο: Την «Πόρτα», τον οδηγό και φίλο του και, φυσικά, δεν κρατιέται.

«Πού λες να μας οδηγήσει;» ρωτά και τα μάτια του αστράφτουν.

«Είμαι βέβαιος ότι θα μας πάει όπου επιθυμεί περισσότερο η καρδιά σου. Αλήθεια, ποια είναι η επιθυμία σου, νεαρέ;»

Ο Νικόλας σοβαρεύει, μένει για λίγο αμίλητος, σαν να προσπαθεί να οργανώσει τις σκέψεις του, κι ύστερα απαντάει:

«Πού αλλού! Πάμε γρήγορα να βρούμε τον σοφό παππούλη, που μου έχει λείψει όσο κι εσύ».

Και πριν ολοκληρώσει καλά καλά τη φράση του, η εντυπωσιακή «Πόρτα του Χρόνου και της Ιστορίας» εμφανίζεται μπροστά τους, έτοιμη να ικανοποιήσει την επιθυμία του.

Οι δύο φίλοι διαβαίνουν το κατώφλι της και αμέσως βρίσκονται εκεί ακριβώς που λαχταρά ο Νικόλας. Στο σημείο όπου αποχαιρέτησε τον παππούλη, όπως του έχει ζητήσει να τον αποκαλεί ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, λες και δεν πέρασε ούτε στιγμή από τότε.

Τον βρίσκουν να κάθεται κάτω από ένα καταπράσινο δέντρο και να σιγομουρμουρίζει. Πλησιάζουν αθόρυβα, μέχρι που διαπιστώνουν ότι αυτό το μουρμουρητό είναι ένα τραγούδι. Σωπαίνουν από σεβασμό, μα και από περιέργεια, γιατί ποτέ μέχρι τώρα δεν έτυχε να ακούσουν τον Γέρο να τραγουδά.

Κι εκείνος, αφοσιωμένος στο δικό του «ταξίδι», ούτε που τους παίρνει είδηση και συνεχίζει...

«Λάμπουν τα χιόνια στα βουνά κι ο ήλιος στα λαγκάδια.

Έτσι λάμπει η κλεφτουριά, οι Κολοκοτρωναίοι.

Πόχουν τ' ασήμια τα πολλά, τις ασημένιες πάλες¹.

Όπου δεν καταδέχονται τη γης να την πατήσουν.

Καβάλα παν στην Εκκλησιά, καβάλα προσκυνάνε.

Καβάλα παίρνουν αντίδωρο απ' του παπά το χέρι.

Ρίχνουν φλουριά στην Παναγιά, φλουριά και στους Αγίους.

Και στον Αφέντη τον Χριστό τις ασημένιες πάλες».

Στην τελευταία λέξη η φωνή του ραγίζει και από τα μάτια του τρέχουν δάκρυα.

Ο Νικόλας σασίζει. Να φανερωθούν ή να σεβαστούν αυτή τη δική του στιγμή και ν' απομακρυνθούν; Στρέφεται προς τον Γεώργιο, αλλά κι αυτός δείχνει προβληματισμένος.

Πριν όμως αποφασίσουν, τους προλαβαίνει ο Κολοκοτρώνης, που, όπως φαίνεται, η οξυμένη διαίσθησή του τον ειδοποίησε ότι δεν είναι μόνος.

¹ Σπαθιά.

Γυρίζει απότομα και καθώς βλέπει ποιοι βρίσκονται κοντά του, πετάγεται ολόρθος, σκουπίζει διασπικά τα μάτια του και ανοίγει διάπλατα τα χέρια του.

Η αυτοκριτική του Νικόλα

Το παιδί χωρίς λέξη πέφτει στην αγκαλιά του, τον σφίγγει με όλη του τη δύναμη, του φιλά τα χέρια κι ύστερα γονατίζει μπροστά του λέγοντας:

«Παπούλη, παπούλη μου, πόσο μου έλειψες!»

«Μα τι θαρρείτε, εμένα μου λείψατε λιγότερο; Καλώς ορίσατε, παιδιά μου. Ελάτε, σιμώστε και καθίστε κοντά μου, να σας ιδώ καλά, να σας χορτάσω, κι απέ τα λέμε ούλα με τη σειρά τους».

Κάθονται ο ένας πλάι στον άλλο και για λίγο επικρατεί σιωπή. Ο Νικόλας σκέφτεται πόσα έχει να του πει και δεν ξέρει από πού να ξεκινήσει. Και ο Γέρος, που τον γνωρίζει πια πολύ καλά, σπεύδει να τον βοηθήσει.

«Τι έχεις, γιε μου; Αυτό το συλλογισμένο σου ύφος και η αντάρα που βλέπω στα μάτια σου, δεν μου αρέσουν. Ν' ανησυχήσω;»

«Όχι, παπούλη μου. Εσύ δεν έχεις κανένα λόγο να ανησυχήσεις. Εγώ όμως έχω πολλούς για να ντρέπομαι».

«Τι μου λες, Νικόλα μου; Για ποιο λόγο συννέφιασες έτσι και μιλάς για ντροπή; Θέλεις να μου πεις;»

Το αγόρι τον κοιτάζει κατάματα και ανοίγει την ψυχή του.

«Σου μιλώ, σας μιλώ έτσι, γιατί αυτό ακριβώς νιώθω. Γιατί στο περασμένο μου “ταξίδι”¹, μέσα στον ενθουσιασμό και στην

¹ Πρόκειται για προηγούμενο «ιστορικό ταξίδι» του Νικόλα, το οποίο περιγράφεται στο βιβλίο «Μιλώντας με τους ήρωες του 1821» της Θεοδώρας Λούφα-Τζοάννου (εκδόσεις Αγκυρα).

ανυπομονησία μου, έκανα ένα μεγάλο και αδικαιολόγητο λάθος. Η δίψα μου να συναντήσω και να γνωρίσω τους ήρωες της πατρίδας μας με παρέσυρε και με οδήγησε σε μια μεγάλη αδικία. Προσπέρασα ένα από τα σπουδαιότερα κεφάλαια του Αγώνα για την ελευθερία μας, και αυτό με γεμίζει τύψεις».

Ο Κολοκοτρώνης κοιτάζει τον Γεώργιο και οι δυο μαζί ανασπκώνουν τους ώμους τους με απορία. Τι θέλει να πει ο μικρός με την τόσο σκληρή αυτοκριτική του;

Και ο Νικόλας, λες και άκουσε την απορία τους, τους κοιτάζει κατάματα και συνεχίζει...

Η «απολογία» του Νικόλα

«Ξέχασα ότι εσείς, που τόσο θαύμασα και αγάπησα, δεν φυτρώσατε. Δεν ήρθατε από το πουθενά και κυρίως δεν κάνατε όλο αυτόν τον Αγώνα μόνοι σας. Είχατε μάνες που σας έφεραν στον κόσμο και διέπλασαν τους χαρακτήρες και τις ψυχές σας. Είχατε συζύγους που στέκονταν στο πλευρό σας αλύγιστες και σας έδιναν κουράγιο, κι ας αγωνιούσαν κάθε φορά που φεύγατε από κοντά τους. Μεγάλωσαν τα παιδιά σας μόνες τους και τα έκαναν παλικάρια γενναία και περήφανα. Και όταν χρειάζοταν, έπαιρναν τα όπλα και έβγαιναν μαζί σας στα βουνά, έπαιρναν μέρος στις μάχες, σας φρόντιζαν όταν τραυματιζόσασταν και έκαναν τα πάντα για να μη σας λείπει τίποτα.

»Εκείνες έφτιαχναν τα φισέκια, εκείνες σας έπλεναν τα ρούχα και τις πληγές και εξασφάλιζαν την τροφή σας. Κρατούσαν το σπιτικό σας ανοιχτό κι όταν βρίσκονταν μπροστά σε αζεπέραστους κινδύνους, άρπαζαν τα όπλα και γίνονταν

καπετάνισσες, πειρατίνες, στρατηγοί, το ίδιο ικανές με τους άντρες. Και στις μαύρες στιγμές της ήπας δεν δίσταζαν ποτέ να επιλέξουν ανάμεσα στον θάνατο ή στη σκλαβιά.

»Τις είδα με τα μάτια μου στη Χίο, στα Ψαρά, στη Νάουσα και σε δεκάδες άλλα μέρη, να ρίχνουν τα παιδιά τους στη θάλασσα ή στους γκρεμούς και να τα ακολουθούν οι ίδιες για να μην πέσουν στα χέρια του εχθρού.

»Ε, λοιπόν, ύστερα από ένα ολόκληρο “ταξίδι” μαζί σας, σχεδόν σε όλο τον Αγώνα, έκανα το λάθος να μην προσπαθήσω να τις πλησιάσω. Να τις γνωρίσω από κοντά, όπως εσάς, να τους φιλήσω τα χέρια και να τους πω ένα μεγάλο “ευχαριστώ”».

Όση ώρα μιλάει, τα μάτια του είναι δακρυσμένα και η φωνή του τρέμει. Μα το ίδιο δακρυσμένα είναι και τα μάτια των δύο ηρώων, που τον παρακολουθούν κατάπληκτοι. Κι όταν τελειώνει αυτή τη βαθιά «απολογία», ο Γέρος τον σφίγγει στην αγκαλιά του και μουρμουρίζει με πνιχτή φωνή:

«Σ’ ευχαριστώ, Παναγιά μου! Τώρα μπορώ να σβήσω ήσυχος. Η Ελλάδα που φτιάξαμε δεν έχει φόβο όσο έχει παιδιά σαν τον Νικόλα».

Μόλις που προλαβαίνει να ολοκληρώσει τη φράση του ο Κολοκοτρώνης, όταν ακούγεται ένας ήχος, σαν απαλό φύσημα ανέμου από την πλευρά της «Πόρτας», σαν να τους προειδοποιεί για κάτι.

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑ

Το αντίσωμα με την Μπουμπουλίνα

Ο Νικόλας, που τη γνωρίζει καλύτερα απ' όλους, γυρίζει αμέσως προς το μέρος της και μένει άλαλος καθώς συνειδητοποιεί ότι η «Πόρτα» του, ξεφεύγοντας από τα συνηθισμένα, αντί να μεταφέρει τον ίδιο στον απέραντο κόσμο της Ιστορίας –όπως συνήθως–, φέρνει την ίδια την Ιστορία μπροστά του με τη μορφή μιας εντυπωσιακής γυναίκας, που τους πλησιάζει χαμογελαστή.

Ο Κολοκοτρώνης και ο Γεώργιος έχουν μείνει έκπληκτοι, σε αντίθεση με τον Νικόλα, που με τον χαρακτηριστικό αυθορμητισμό του σπεύδει να υποδεχτεί το «δώρο» που του έφερε η «Πόρτα». Στέκεται μπροστά της, πιάνει το χέρι της και το φιλά με σεβασμό. Εκείνη, με μια αυθόρμητη κίνηση, τον πιάνει και τον σφίγγει στην αγκαλιά της, με τόση στοργή που μόνο από τη μητέρα του έχει εισπράξει. Ο Νικόλας τα χάνει και ψελλίζει σασιτισμένως:

«Εσείς;»

Κι εκεί που είναι έτοιμος να αρχίσει τις ερωτήσεις, η «Πόρτα», που έχει τους δικούς της ρυθμούς, ανοίγει και πάλι μπροστά τους, έτοιμη για την επόμενη περιπέτεια.

Με το βιβλίο της «Ζωντανεύοντας ηρωίδες του 1821», η συγγραφέας Θεοδώρα Λούφα-Τζοάννου αναδεικνύει, για άλλη μια φορά, κορυφαία ιστορικά γεγονότα, με στόχο να διατηρήσει άσβεστη την εθνική μας μνήμη.

Η Μπουμπουλίνα, η Μαντώ Μαυρογένους, η Δόμνα Βισβίτζη, οι Μανιάτισσες, η Ελισάβετ Υψηλάντη, η Βασιλική Τζαβέλα, η μπτέρα του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, Ζαμπέτα, η Μαριγώ Ζαραφοπούλου, η Κυριακή Ναύτου και η θρυλική Πανωραία Χατζηκώστα, γνωστή και ως «Ψωροκώσταινα», χάρη στο εύρημα της «Πόρτας του Χρόνου και της Ιστορίας», «ζωντανεύουν» στα μάτια του αναγνώστη και κερδίζουν το ενδιαφέρον του από την πρώτη κιόλας στιγμή. Έτσι, με τη γλαφυρότητα που διακρίνει ένα λογοτεχνικό έργο, αλλά και αποτυπώνοντας απόλυτα την ιστορική πραγματικότητα, η συγγραφέας παρουσιάζει τις αρχόντισσες της Λευτεριάς μας, οι οποίες «σιμώνουν» τον αναγνώστη, γνωρίζονται μαζί του και του μένουν αλησμόνητες.

Το βιβλίο αυτό, που είναι αφιερωμένο στις «Ανά τον κόσμο μαχόμενες για Ελευθερία Γυναίκες», αποτελεί άλλη μια σημαντική προσφορά στην ιστορική μας γνώση.

εκδόσεις
ΑΓΚΥΡΑ
www.e-agyra.gr